

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה וחרבות ברזל – מסלול ארצי

ערר 1097-24
ערר 1098-24
ערר 1099-24
ערר 1100-24
ערר 1101-24
ערר 1102-24
ערר 1104-24
(ערר קורונה)

לפני כבוד חברי הוועדה:
עדי ליאב, עו"ד - יו"ר
אריאל ז'יטניצקי, רו"ח ועו"ד - חבר

העוררת: **מ.א. שימורי עדן תעשיות מזון בע"מ, מס' 513927103**
ע"י ב"כ עו"ד תאבר עסאף

נ ג ד

המשיבה: **רשות המסים**
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

רקע עובדתי

1. העוררת היא חברה העוסקת במכירת שימורים.
2. העוררת הגישה למשיבה בקשות למענקי קורונה בגין שבע תקופות זכאות וזאת בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), תש"ף-2020 (להלן - **הבקשות, חוק הסיוע בהתאמה**).
3. בכל שבע הבקשות ציינה העוררת כי כתובתה לצורך קבלת החלטות מהמשיבה היא הכתובת: zeed2305@gmail.com.
4. כלל הבקשות אושרו על ידי המשיבה במלואן (למעט בקשתה לתקופת 5-6/2021 בה קיבלה העוררת 50% מסך המענק שביקשה לאור הוראות החוק המורות כאמור ביחס לתקופה ספציפית זאת), והעוררת קיבלה בגינן את המענקים המבוקשים (להלן - **מענקי הקורונה**).
5. ביום 25.9.2022 ובחלוף תקופות הנעות בין 9 חודשים ל-22 חודשים מאז שולמו לה הסכומים הסופיים בגין מענקי הקורונה, הגישה העוררת בקשה למענק אומיקרון בהתאם

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

לחוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), תשפ"ב-2022 (להלן - **בקשת האומיקרון**, **חוק האומיקרון** בהתאמה). גם בבקשה זו ציינה העוררת ככתובת להמצאת החלטת המשיבה את אותה כתובת דואר אלקטרוני שציינה ביחס לבקשות מענקי הקורונה, היא הכתובת zeed2305@gmail.com.

6. במסגרת בחינת בקשת האומיקרון ולאור פרטים נוספים שמסרה העוררת למשיבה אגב בחינתה של בקשה זאת, הגיעה המשיבה למסקנה לפיה לא מתקיים קשר סיבתי בין ירידת המחזורים שחוותה העוררת למגפה וזאת ביחס לכל תקופות הזכאות, קורונה ואומיקרון. נוכח האמור, דחתה המשיבה את בקשת האומיקרון כמו גם את שבע בקשות העוררת למענקי קורונה אשר אושרו קודם לכן כאמור, וזאת בהחלטות מתקנות שהוציאה ביום 29.9.2022 ובהתבסס על סעיף 12(ב) לחוק הסיוע (להלן - **ההחלטות המתקנות**). בהתאם, דרשה המשיבה מהעוררת להשיב לה את סך התשלומים אשר שולמו לה בגין מענקי הקורונה.

7. החלטת המשיבה בבקשת האומיקרון כמו גם ההחלטות המתקנות נשלחו אל כתובת הדואר האלקטרוני שציינה העוררת במעמד הגשת בקשותיה. לימים, תסביר העוררת כי אף שהחלטות אלו התקבלו אצלה בכתובת זאת היא לא היתה מודעת אליהן באותו מועד מאחר וכתובת הדואר האלקטרוני שמסרה אינה בשימוש תדיר אצלה.

8. ביום 12.9.2023 ובחלוף כשנה מהמועד בו דחתה כאמור המשיבה את כלל הבקשות, הגישה העוררת השגות על החלטות אלו של המשיבה אליהן צירפה בקשה להאריך את המועד האחרון להגשתן. בבקשתה להארכת מועד ציינה העוררת כי לא היתה מודעת לכך שהחלטות המשיבה התקבלו אצלה, וגילתה אותן רק בעקבות יצירת חוב מס אצלה אשר בעקבותיו ערכה בירור מול המשיבה.

9. ביום 7.4.2024 דחתה המשיבה את בקשתה של העוררת להארכת מועד להגשת השגותיה בנימוק כי אין בהסברי העוררת טעמים המצדיקים את מתן הארכת המבוקשת. נוכח האמור, דחתה המשיבה את כלל השגותיה של העוררת על הסף מבלי שהיא דנה בהן לגוף העניין.

10. על החלטות אלו של המשיבה הגישה העוררת עררים, הם העררים שבפנינו.

עיקר טענות הצדדים

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

11. העוררת איננה חולקת על כך שהחלטותיה המתקנות של המשיבה כמו גם החלטתה ביחס למענק האומיקרון נשלחו אל כתובת הדואר האלקטרוני בה ביקשה לקבלן, והיא איננה חולקת על כך שאלו התקבלו אצלה בפועל. טענתה היחידה היא כי ההחלטות אשר שלחה אליה המשיבה כאמור נצפו על ידה בפעם הראשונה רק ביום 28.8.2023 או סמוך לכך מאחר וכתובת הדואר האלקטרוני שמסרה אינה כתובת הדואר העיקרית שלה וכי לאור הזמן הרב שחלף מאז אושרו לכתחילה מלוא בקשותיה, לא היתה לה כל ציפייה לקבל הודעות נוספות מן המשיבה בכתובת דואר אלקטרונית זאת.

12. לעניין השימוש בכתובת דואר חלופית, טוענת העוררת כי במעמד הגשת בקשותיה לא התאפשר לה מסיבה כלשהי להשתמש בכתובת הדואר האלקטרוני העיקרית שלה. מאחר ולטענתה נתקלה בקושי זה גם בפניות מקוונות שאינן קשורות למענקי קורונה, העלתה העוררת השערה כי קושי זה נגרם כתוצאה מכך שכתובת דוא"ל זאת מזוהה אצל המשיבה כמשיכת לגורם אחר.

13. לבסוף, מוסיפה העוררת כי במקרה שלפנינו גם המשיבה לא עמדה במועדים הקבועים ואיחורה במתן החלטותיה בשלב השגה. העוררת מציינת כי החלטות אלו התקבלו בחלוף 208 ימים ולא בתוך 120 כפי שמורה לה החוק (ר' סעיף 20(א)(1) לחוק ומכאן שבאיחור העולה על חודשיים).

14. מנגד, סבורה המשיבה כי לא מתקיימים במקרה זה טעמים מיוחדים המצדיקים את מתן הארכה המבוקשת. המשיבה מציינת כי בכל בקשותיה ציינה העוררת את אותה כתובת דואר אלקטרוני אשר אליה נשלחו החלטות, וכי לאור אישור העוררת על כך שקיבלה החלטות אלו בפועל מתבקשת המסקנה כי הגורם לאיחור הוא רשלנותה של העוררת ומכאן שלא מתקיימים במקרה זה טעמים מיוחדים המצדיקים את מתן הארכה המבוקשת.

15. באשר לאיחור במתן החלטות המשיבה בשלב השגה, מציינת המשיבה כי בשונה מהעוררת איחוריה אינם תוצאה של מחדל כי אם תוצאה של עומס חסר תקדים אשר אינו מבסס טעם מיוחד כשלעצמו למתן הארכה המבוקשת.

16. לבסוף ובכל הנוגע לאפשרות העוררת להשתמש בכתובת הדוא"ל העיקרית שלה, טוענת המשיבה כי מדובר בטענה לא נכונה שכן ככל שכתובת הדואר האלקטרוני אינה שגויה מבחינה מבנית, אין כל מניעה להשתמש בכל כתובת בה חפץ מבקש המענק להשתמש.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

17. בהתאם לחוק, רשאי מגיש בקשה למענק קורונה ואומיקרון להשיג על החלטת המשיבה בבקשה בתוך 45 ימים מיום מסירת ההחלטה לידיו (סעיף 20(א)(1) לחוק הסיוע, סעיף 15(א)(1) לחוק האומיקרון).

18. האופן בו נמסרת החלטת המשיבה בבקשת מענק קבוע בסעיף 24 לחוק, המפנה לסעיף 238 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה):

“על המצאת הודעות לפי פרק זה יחולו הוראות סעיף 238 לפקודה.”

19. סעיף 238 לפקודה קובע:

“א) הודעה ניתנת להמציאה לאדם בין לידו ובין בדואר רשום לפי מען עסקו או מענו הפרטי כפי שהם ידועים לאחרונה; נשלחה בדואר רשום, יראוה כהודעה שהומצאה ביום הששי שלאחר יום המשלוח, או נשלחה לבני אדם בישראל, או למחרת היום שבו היתה ההודעה מגיעה על ידי הדואר בדרך הרגילה, אם נשלחה לבני-אדם שמחוץ לישראל, ולהוכחת המצאה בדרך זו דיה הוכחה שהמכתב המכיל את ההודעה נשלח כראוי ומוען כראוי.”

העדר מנגנון אימות למסירתן של הודעות המשיבה לידי מבקשים

20. סעיף 238 לפקודה מזכיר שתי דרכים להמצאת הודעות: המצאה אישית והמצאה בדואר רשום. שתי דרכי המצאה אלו כוללות מנגנון לאימות מסירת ההודעה לנמען, שכן במעמד מסירתה נדרש הנמען לאשר את קבלתה. בכך, מבטיחות דרכי המצאה אלו ברמת סבירות גבוהה כי המסר יגיע לידיו של הנמען.

21. במקרה שלפנינו כמו גם ביחס לכלל מבקשי המענקים, שלחה המשיבה את הודעותיה והחלטותיה אל מבקשי מענקים באמצעות דואר אלקטרוני פשוט, דרך אשר אינה נזכרת בסעיף 238. אף שנקבע בפסיקה כי שליחה באמצעי שאינו נזכר בסעיף זה איננה שוללת האפשרות לשלוח הודעות בדרכים נוספות (תוך שהחזקות הקבועות בו לא יחולו במקרה כזה – ר' בש"א 13876/08 מרוז מנחם נ' פקיד שומה תל אביב 3 (ניתן ביום, 30.11.2008)), קיימת הצדקה במקרה שלפנינו לבחון מהי משמעות העדרו של מנגנון אימות כאמור.

22. בערר 1253-23 החברה לפיתוח יסוד המעלה וחולתה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 6.6.2023) נקבע כי על הסטנדרטים הראויים לעניין המצאה הנעשית בדואר אלקטרוני ניתן ללמוד מחוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, התשע"ח-2018 (להלן – חוק תקשורת דיגיטלית) הגם שחוק זה אינו חל במישורין על ענייננו. חוק זה אשר נקרא בתחילה “חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים, התשע"ח-2018” ועסק אך בפניות הציבור

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

אל גופים ציבוריים. בתיקון 2 לחוק זה אשר פורסם ברשומות ביום 27.6.2022 (חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים (תיקון מס' 2 והוראת שעה), התשפ"ב-2022) (להלן- **החוק המתקן**)), התווספו שני פרקים: פרק ג' הקובע הוראות בדבר שליחת מסרים מגוף ציבורי לציבור; ופרק ד' הקובע הוראות בדבר שקילת דיוור דיגיטלי לשליחה בדואר.

23. המחוקק הבחין בחוק זה בין שלוש דרכי דיוור פיזיות: דואר רגיל, דואר רשום ודואר רשום עם אישור מסירה או מסירה אישית, ובהתאם קבע שלושה הסדרים להמצאה דיגיטלית השקולים כחלופה לאותם סוגי דיוור פיזיים. הסדרים אלו קובעים את התנאים בהם על הגוף הציבורי לעמוד על מנת שהמסר יומצא כדיוור פיזיים. כאשר נדרשת עמידה בתנאים מחמירים יותר ככל שהחלופה הרלבנטית עולה במדרג בהתאמה לשלוש הרמות האמורות (ר' סעיפים 3ג, 3ה, 13 ו-13 לחוק תקשורת דיגיטלית). לבסוף, מגדיר סעיף 3ח אימתי תקום חזקת מסירה במקרים אלו.

24. בהתאם לאותו החוק, תנאי מקדים לכך שדיוור דיגיטלי יהא שקול לדיוור פיזי הוא כי מערכת המחשוב בה משתמש הגוף הציבורי היא מערכת מאושרת העומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3ג לחוק תקשורת דיגיטלית (סעיף 3ה(1)). עוד בהתאם לחוק זה, על מנת שניתן יהיה לראות בהמצאה דיגיטלית כשקולה להמצאה פיזית על המערכת לכלול מנגנונים בסטנדרט גבוה לאימות קבלת המסרים בפועל בידי הנמען. הן ביחס להמצאה בדואר רשום והן ביחס להמצאה במסירה אישית – שתי הדרכים המוזכרות בסעיף 238 לפקודה, נקבע כי על מנת שהמצאה דיגיטלית תהא שקולה להמצאה פיזית כאמור על הנמען לאשר באופן אקטיבי את קבלת המסר או לחילופין כי על הגוף הציבורי לקבל חייווי על כך שהמסר הוצג לנמען לאחר שהוא הזדהה בפני המערכת ברמת ודאות גבוהה בנסיבות העניין (סעיפים 13(1), 13 לחוק תקשורת דיגיטלית).

25. איננו מוצאים פסול בכך שהמשיבה בחרה להמציא את מסריה למבקשי מענקים באופן דיגיטלי. דרך זאת משרתת תכליות שונות ובוודאי שיש בה תועלת. עם זאת, משעה שדרכי ההמצאה הפיזיות המוזכרות בסעיף 238 כוללות מנגנוני אימות להבטחת קבלת המסר בידי הנמען וברוח חוק תקשורת דיגיטלית, ככל שהמשיבה שולחת את מסריה באופן שאינו כולל מנגנון כאמור ומתרחשת תקלה אשר היתה יכולה להימנע אם היה נעשה שימוש במנגנון זה, על העדרו להישקל במקרים המתאימים לכל הפחות כשיקול למתן ארכה.

היקף הסכמתו של עוסק להמצאת מסרים באופן דיגיטלי ופקיעתה בחלוף זמן

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

26. עוד בהתאם לסעיף 238 לפקודה, על המשיבה להמציא את הודעותיה והחלטותיה למבקשי מענקים בכתובת הידועה לה לאחרונה. במעמד הגשת בקשה למענק נדרש מגיש הבקשה לציין כתובת דואר רגילה, אך בה בעת גם כתובת דואר אלקטרוני ומספר טלפון למשלוח הודעות ס.מ.ס. תוך שהוא מאשר ביחס לכל בקשה ובקשה באופן פוזיטיבי כי: **"קבלת מידע באמצעות הודעת טקסט ודואר אלקטרוני, לרבות מסירת מכתב החלטה של רשות המסים" יהווה המצאה כדין (להלן- נוסח ההסכמה).**

27. ראשית ומבלי להכריע בעניין זה, נציין בקצרה כי בהעדר חלופה אפשרית אחרת לקבלת מסרים מאת המשיבה באופן שאינו באמצעות דואר אלקטרוני, מתעוררת ממילא שאלה של ממש האם ניתן לראות באישור זה כהסכמה מצד מגיש הבקשה לכך שכתובת הדואר האלקטרונית תהווה כתובתו לצורך המצאת הודעות כדין מטעם המשיבה. אם מגיש בקשה מחויב למסור כתובת דואר אלקטרוני על מנת להשלים את הגשת הבקשה ולא ניתן להגישה ללא אישור כתובת זאת כמען מחייב, ספק אם ניתן לראות בכך הסכמה מצידו לצורך העניין.

28. שנית וככל שאכן ניתנה הסכמתו של עוסק לקבלת החלטות המשיבה בדואר אלקטרוני, מעורר נוסח ההסכמה שאלה באשר להיקפה של הסכמה זאת מבחינת ההליך הצפוי מנקודת מבטו של המבקש. נוסח ההסכמה מתייחס ל "מידע" ו"החלטה" בלשון יחיד אך בענייננו ההחלטות הן החלטות מתקנות שהוציאה המשיבה בהתאם לסמכותה שבסעיף 12(ב) לחוק הסיוע.

29. כאמור לעיל, סמכות זאת של המשיבה לתקן החלטותיה אינה מוגבלת בזמן והיא קיימת ככל שהתגלו לה עובדות חדשות או נמצא כי נפלה טעות בהחלטה. מטבע הדברים החלטות אלו יוצאת ביוזמת המשיבה, לעיתים זמן רב לאחר שבקשת העוסק אושרה (בחלקה או במלואה) והעוסק קיבל בגינה את התשלומים. במובן זה, ניתן לראות בהחלטות אלו של המשיבה כמעין החלטות הפותחות בהליך "חדש" החורג מאבני הדרך הרגילות של בקשת מענק.

30. חוק הסיוע קובע מסגרת זמנים לבחינת בקשות למענקי קורונה וקבלת החלטות המשיבה בהן אשר נועד להיות פשוט ויעיל (עמ"נ 27710-06-21 ב.ג. בטחון הצפון אבטחת מוסדות ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 3.1.2022)). הסכמה של מגיש בקשה לקבלת מסרים מהמשיבה בכתובת דואר אלקטרוני כוללת בחובה התחייבות לעקוב אחר כתובת הדואר האלקטרוני שמסר לאורך הטיפול בבקשה. ככל שמתרחקים ממסגרת הזמנים הקבועה והזמן מתארך, נחלשת הציפייה כי העורר ימשיך ויעקוב אחר כתובת הדואר האלקטרונית עד שבנקודת זמן מסוימת ניתן לקבוע כי הסכמתו להמשיך ולעקוב אחר כתובת אלקטרונית זאת פוקעת (ערר 1750-23 מפעל מתכת - אריה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

הנפלא בע"מ נ' רשות המסים, פס' 14 (פורסמה ביום 30.11.2023) (להלן - הנפלאד); ערר 1021-24 סער א.ת. יזמות ומסחר בע"מ נ' רשות המסים, פס' 35 (17.4.2024).

31. כאשר מדובר בהחלטה מתקנת, החל מנקודה מסוימת בזמן וכל עוד שולחת המשיבה את החלטותיה ללא מנגנון אימות לקבלתן אצל הנמען, קיים לטעמנו קושי שהמשיבה תמשיך להתבסס על הסכמת העוסק לקבלת הודעות מהמשיבה בכתובת אותה ציין במעמד הגשת בקשת המענק. כאמור, החלטה זאת חורגת כאמור מאבני הדרך הרגילות של בחינת בקשה למענק ובשל העדר הצפי לקבלתה מצד המבקש והמועדים בהם היא מתקבלת (פעמים רבות בחלוף זמן רב) סבורה הוועדה שקיימים מקרים בהם תידרש המשיבה לוודא מול המבקש שהסכמתו לקבלת מסרים כאמור עודנה בתוקף או לחילופין לוודא כי ההחלטה אכן הגיעה לידי. בכך יהיה כדי להוות אינדיקציה בידי העוסק שהמשיבה בוחנת את בקשתו והוא ישוב לעקוב אחר המען שמסר (או מען חלופי שיימסר) בציפייה לקבל מסרים בעניין זה מאת המשיבה. בכך יתמלאו ערכים של הגינות דיונית, צדק ושמירה על זכויותיו של המבקש אשר עליו יהיה להמשיך לעקוב אחר קבלת הודעות באותו המען, ולטעון את טענותיו במידת הצורך.

32. לבסוף ובגדר למעלה מן הצורך, נבקש להפנות גם בעניין זה אל חוק תקשורת דיגיטלית אשר בהתאם לסעיף 3ד בו רשאי גוף ציבורי לשלוח מסרים דיגיטליים בהתבסס על הסכמה מצידו של הנמען. על מנת שיהיה רשאי לעשות כן, עליו לדאוג להתקיימותם של שני תנאים מצטברים והם: (1) המסר הרלבנטי הוא המסר שלשמו נמסרו פרטי הקשר; (2) האדם לא ביטל את הסכמתו. להלן, נבקש להתייחס גם לשני תנאים אלו בהינתן המקרה שלפנינו.

33. משעה שבעניינינו נדרשו מבקשי מענקים לאשר את הסכמתם ביחס לכל בקשה ובקשה בנפרד יתכן שגם מסיבה זאת לא היה מקום להתבסס על הסכמתו של העוסק ביחס למענק האומיקרון כהסכמה לעניין מענקי קורונה. בנוסף וביחס לדרישה כי העוסק לא ביטל את הסכמתו, בהעדר אפשרות לבחור לקבל הודעות מהמשיבה באופן פיזי במעמד הגשת הבקשה, ספק אם למבקשים היתה קיימת אפשרות לבטל את הסכמתם לקבלת הודעות באופן דיגיטלי (להבדיל מהחלפת כתובת דואר אלקטרוני אחת בכתובת אחרת), כך שגם התנאי השני אינו מתקיים לכאורה בעניינינו. אף שכאמור חוק זה אינו חל בעניינינו, דומה כי בחינת הסוגיה שלפנינו גם לאורו של חוק זה היתה מעוררת ספק באשר להסכמה לכאורה עליה מבקשת המשיבה לבסס את מסירת החלטותיה כדן במקרה זה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

34. בכל שבע בקשותיה למענקי קורונה ציינה העוררת כי כתובתה לצורך קבלת החלטות מהמשיבה היא הכתובת: zeed2305@gmail.com, כאשר המשיבה מציינת את אותה הכתובת גם במסגרת בקשתה למענק אומיקרון. בהינתן האמור, סבורה המשיבה כי הסכמה זאת שניתנה במסגרת בקשת האומיקרון תקפה גם ביחס להחלטות המתקנות שהוציאה, וזאת בין אם בהסתמך על הסכמת העוררת במעמד הגשת בקשותיה למענקי קורונה, ובין אם בהסתמך על הסכמתה במעמד הגשת בקשתה למענק אומיקרון.

35. לצורך הדיון ולמען הנוחות, נביא להלן את סיכום המועדים הרלבנטיים בכל הקשור לבקשותיה השונות של העוררת:

מס' חודשים עד לתיקון	תיקון החלטה	החלטה בבקשה/ תשלום סופי	בקשה	תקופת זכאות
22	29/09/2022	20/12/2020	30/08/2020	5-6/2020
22	29/09/2022	09/12/2020	03/12/2020	7-8/2020
20	29/09/2022	17/02/2021	14/02/2021	9-10/2020
20	29/09/2022	17/02/2021	14/02/2021	11-12/2020
16	29/09/2022	10/06/2021	06/06/2021	1-2/2021
15	29/09/2022	29/06/2021	27/06/2021	3-4/2021
9	29/09/2022	06/01/2022	12/09/2021	5-6/2021
		29/09/2022	25/09/2022	אומיקרון

36. כפי שניתן לראות, בין המועד בו שולמו לעוררת מלוא המענקים לבין המועד בו תיקנה המשיבה את החלטותיה חלפו בין 9 חודשים ל-22 חודשים. בדיון, הסבירה העוררת כי לאור תקופות ארוכות אלו במקביל לקבלת המענקים מהמשיבה, לא היתה לה כל סיבה לסבור שהחלטות המשיבה תוקנו. עוד ציינה העוררת במסגרת תגובתה לכתב התשובה כי אין לטעמה כל קשר בין הכתובת שציינה במסגרת בקשתה למענק אומיקרון לבין ציפייתה לקבל הודעות מהמשיבה ביחס לבקשות מענקי הקורונה (פס' 25 לתגובתה לכתב התשובה: "אין כל קשר בין הציפייה לאותו מייל לבין הזנת אותו מייל לאותן בקשות").

37. נציגת המשיבה הסכימה במעמד הדיון לכך שקיים קושי מסוים ביחס להגשת השגות על החלטות מתקנות היוצאות תחת ידי המשיבה בחלוף זמן רב. עם זאת, ציינה הנציגה כי במקרה דנן מדובר בקושי תיאורטי בלבד שכן בבקשת העוררת למענק אומיקרון ביקשה העוררת לקבל את החלטת המשיבה באותה כתובת דואר אלקטרוני (עמ' 10 לפרוטוקול).

38. כאמור, ההסכמה לקבל הודעות בדואר אלקטרוני מקימה עמה התחייבות לעקוב אחר תיבת הדואר האלקטרוני עד לקבלת החלטה בעניינה. בעניינו, משאושרו בקשותיה במלואן ולאור חלוף הזמן הרב לאחר מכן, הפסיקה העוררת לעקוב אחר תיבה זאת ועל כן לא היתה מודעת לכך שהתקבלו אצלה החלטות מתקנות מטעם המשיבה. המשיבה מבקשת לקבוע

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

כי מאחר והיה עליה לעקוב אחר תיבת דואר זאת לצורך מענק האומיקרון, משליך הדבר גם על מענקי הקורונה.

39. לטעמנו, לאור הזמן שחלף כאמור פקעה לבינתיים הסכמת העוררת לקבל בכתובת זאת הודעות מן המשיבה ועמה גם ההתחייבות להמשיך ולעקוב אחר כתובת זאת. משפקעה התחייבות העוררת כאמור, איננו סבורים שהמשיבה היתה רשאית להתבסס על כתובת הדואר האלקטרוני שמסרה העוררת ביחס למענק האומיקרון גם לעניין מענקי הקורונה.

40. כפי שציינו לעיל, ההחלטות שבמחלוקת הן החלטות מתקנות אותן שלחה המשיבה בשלב בו העוררת לא ציפתה לקבלן והן יצאו ביוזמת המשיבה זמן רב לאחר קבלת החלטה שאישרה את המענקים במקור. כמו כן, החלטות אלו של המשיבה נשלחו אל העוררת בשיטת "שגר ושכח" הנעדרת מנגנון לאימות מסירתן לעוררת הנכלל בשיטות המסירה הנזכרות בסעיף 238 לפקודה.

41. עוד נוסף שבעניינה של העוררת דן ובניגוד לנהליה הרגילים של המשיבה, לא הצליחה המשיבה להראות כי נשלח אל העוררת מסרון סמס המהווה אמצעי נוסף שנקטה המשיבה דרך כלל על מנת להודיע לעוסקים כי התקבלה החלטה בעניינם (ורי' בעניין זה תשובת נציגת המשיבה לוועדה בעמ' 11 לפרוטוקול הדיון).

42. כמו כן, המשיבה ציינה בהחלטות המתקנות כי אלו התקבלו אצלה לאחר שהתכתבה בעניין עם מנהל העוררת. העתק מתכתובת זאת לא צורף להליך דן על ידי מי מהצדדים, ועל כן אין בפני הוועדה ידיעה מהי הכתובת בה השתמשה העוררת לצורך האמור. עם זאת, לאור הסברי חשב העוררת, מר זיד אבראהים, אשר ציין במעמד הדיון כי תיבת הדואר שצוינה כמען להמצאת הודעות אצל העוררת לא נפתחה בזמנים שבין הגשת בקשת האומיקרון וטרם גילוי חוב המס, ניתן להבין כי התכתבות זאת של המשיבה עם העוררת נערכה בכתובת דואר אלקטרוני אחרת. משהמשיבה התכתבה עם העוררת בכתובת דואר אלקטרוני נוספת ושונה מהכתובת שצוינה במסגרת בקשותיה למענק ובוודאי לאור הזמן הרב שחלף מאז אושרו מענקי הקורונה, תומך גם נתון זה בכך שהיה ראוי במקרה זה שהמשיבה תפעל לוודא מהי הכתובת בה מצפה העוררת לקבל הודעות נוספות ממנה ולא תסתמך לצורך האמור על בקשת האומיקרון.

43. לטעמנו ולאור מכלול הנסיבות שתוארו לעיל, המסקנה המתבקשת היא כי החלטותיה המתקנות של המשיבה לא הומצאו לעוררת כדין. על כן, לא היה מקום למנות את 45 הימים להגשת השגות מהמועד בו הגיעו החלטותיה המתקנות של המשיבה אל תיבת הדואר האלקטרוני של העוררת.

44. המועד בו גילתה העוררת על החלטות המשיבה לא הובהר על ידי הצדדים. עם זאת, מן החומרים שבתיק ניכר כי חובות המס בגין בקשות אלו נוצרו לעוררת ביום 27.7.2023.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בנסיבות אלו ולאור הסברה של העוררת לפיו גילתה שקיים לה חוב כתוצאה משאילתה שערכה ביוזמתה ואשר רק בעקבותיו בדקה את תיבת הדואר האלקטרוני שלה אז גילתה את ההחלטות, מקובלת עלינו טענתה כי היה זה רק בסמוך ליום 28.8.2023. משמעות הדבר היא כי השגותיה אשר הוגשו ביום 12.9.2023 הוגשו בתוך מסגרת הזמנים בת 45 הימים הקבועה בחוק להגשת השגות.

45. בשונה מהחלטות אלו, סבורה הוועדה כי אין הדבר כך בכל הנוגע להחלטת המשיבה בבקשת העוררת למענק האומיקרון. החלטת המשיבה בבקשה זאת היא החלטה ראשונה (להבדיל מהחלטה מתקנת) אשר נשלחה אליה במסגרת הזמנים הקבועה בחוק אשר במהלכה הסכימה העוררת לעקוב אחר תיבת הדואר שמסרה. על כן במקרה זה סבורה הוועדה כי אף שהיא ראוי שהמשיבה תפעיל מנגנון לאימות מסירה גם ביחס להחלטה זאת, במכלול הנסיבות אין מקום לקבוע כי החלטה זאת של המשיבה לא נמסרה כדין והיא אינה מגלה גם כל טעם מיוחד למתן ארכה. נציין כי ביחס לבקשה זאת אין בפי העוררת כל טעם מיוחד המצדיק את הארכה המבוקשת לא כל שכן הסבר המנמק את איחורה ביחס לבקשה זאת באופן ספציפי ובמובחן מן הנסיבות המיוחדות שצוינו ביחס להחלטות המתקנות. בנסיבות אלו, איננו סבורים שיש מקום להיענות לבקשת הארכה ומוצאים שאין מקום להתערב בהחלטת המשיבה הדוחה השגה זאת על הסף מפאת איחור בהגשתה.

46. לאור מסקנותינו אלו, די היה בכך על מנת להחזיר את הדיון בהשגות העוררת ביחס למענקי הקורונה לדיון אצל המשיבה לגוף העניין. עם זאת, נבקש לציין כי אף אם היינו מגיעים למסקנה ולפיה יש לראות במשלוח החלטותיה המתקנות של המשיבה אל העוררת כהמצאה כדין או כי העוררת איחרה את 45 הימים בהגשת השגותיה, עדיין היה מקום לראות בנסיבותיו של מקרה זה כמבססות טעמים מיוחדים המצדיקים מתן ארכה להגשתן – כפי שנבהיר להלן.

טעמים מיוחדים למתן ארכה

47. בחוק הסיוע אין הוראה המורה כיצד יש לנהוג עם השגה אשר הוגשה באיחור. עם זאת, בפסיקה נקבע כי למשיבה סמכות טבועה לדון בהשגות שהוגשו באיחור במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים, וזאת מתוך היקש לסמכות וועדת הערר לדון בעררים אשר הוגשו באיחור מטעמים מיוחדים (ר' למשל: ערר 2539-22 א.ד.א. 23 שירותי שיווק בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 15.12.2022)).

48. בפסיקה נקבע כי טעמים מיוחדים נבחנים בכל מקרה לפי נסיבותיו, כאשר לעניין זה יישקלו: הסיבה בגינה לא עמד מבקש הארכה במועד הקבוע; משך האיחור; מועד הגשת בקשת הארכה; הסתמכות הצד שכנגד וכן סיכויי הלכאוריים של ההליך (בש"א 482/08 פיכמן נ' כונס הנכסים הרשמי (ניתן ביום 28.1.2008)).

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

49. ככלל, בתי המשפט נוטים להיענות לבקשות ארכה כאשר הסיבות אשר הובילו לאיחור לא היו בשליטתו של המבקש. נקבע כי "טעמים מיוחדים" נועדו לסלול את דרכו של בעל דין ולפתוח בפניו את שערי בית המשפט מקום בו סוכלה כוונתו לפתוח בהליך, וזאת בשל אירועים מחוץ לשליטתו הרגילה או בשל תקלות שלא יכול היה להיערך אליהן מראש.

50. נקבע כי קיימות נסיבות חריגות בהן מוצדק לאפשר את הגשת ההליך באיחור, באופן המונע תוצאה שרירותית ונוקשות יתרה בהפעלתם של סדרי הדין (בש"א 5636/06 **נפתלי נשר נ' שלומי גפן** (ניתן ביום 23.8.2006)) ועל כן אין רשימה סגורה של נסיבות אשר יוכרו כטעמים מיוחדים (ע"א 6842/00 **ידידיה נ' קסט** (ניתן ביום 15.3.2001)).

51. לבסוף ובהקשר להליך המצוי בפנינו, נקבע בפסיקה כי בהליך ערעורי על הפעלת סמכותה של רשות מנהלית במסגרת חוק סוציאלי, יש ליתן משקל מופחת לאינטרס סופיות הדיון של הרשות המנהלית אל מול זכותו של הפרט למיזוי זכויותיו. חקיקה סוציאלית נועדה מלכתחילה להטיב עם קבוצה מסוימת המוגדרת בחוק ולפיכך קיים אינטרס ציבורי לאפשר לפרט הטוען לכך למצות את ההליכים השיפוטיים העומדים לרשותו, כאשר הסתמכותה של רשות מנהלית כצד שכנגד על סופיות הדיון איננה באותה העוצמה כמו בהליכים אזרחיים רגילים (בר"מ 6094/13 **לאול מדהנה נ' המשרד לקליטת עליה**, פס' 7-8 (ניתן ביום 10.12.2013) (להלן - **מדהנה**)).

52. בערר 1458/23 לנבו שיווק ואחזקות נ' רשות המסים (13.8.2023) נקבע כך:

"מבלי למצות את הסוגיה בכללותה, יהיה זה מדויק יותר לטעמנו לומר כי הסמכות להאריך את המועד להגיש את ההשגה ולדון מחדש בעניינו של מי שטוען לזכאות למענק, נובעת מאופיו המינהלי של המענק וכן ממטרותיהם של חוק מענקי הקורונה וחוק מענק האומיקרון – מדובר בחוקים סוציאליים, שנועדו לסייע לעסקים בישראל בתקופת משבר קשה. בחוקים נקבעה פרוצדורה ולוחות זמנים לצורך הגשת בקשות והשגות, אך ניתן להניח שהמשיבה רשאית לבחון את העמידה בכללי הפרוצדורה באמת מידה גמישה יותר, מתוך מטרה להגשים את המטרה שעומדת בבסיס החוק. כשמדובר במהלך מיטיב של מתן מענקים, רשאית הרשות המינהלית להתגמש ולפעול גם מחוץ לד' אמותיו של החוק (וראו הערותינו בהקשר דומה בעניין אחר, בערר 1045-21 אי. בי. סי. ביו קוסמטיקס בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 6.6.2021, פסקה 37 להחלטה)"

53. לטעמנו, נסיבותיו המיוחדות של המקרה דן אשר הובילו לכך שהעוררת לא היתה מודעת לקבלת החלטות המשיבה אצלה כפי שתוארו לעיל בהרחבה, הגשת השגותיה של העוררת עם גילוי החלטות המתקנות ולבסוף היותו של ההליך שלפנינו הליך המגשים חקיקה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

סוציאלית הבאה להטיב עם קבוצות אוכלוסייה מסוימות, כל אלו מגבשים במצטבר טעמים מיוחדים המצדיקים את מתן הארכה – אפילו היינו קובעים שהמצאת החלטותיה המתקנות לעוררת התבצעה כדן.

54. עוד נוסף ונציין כשיקול נוסף בעניין זה כי המשיבה עצמה איחרה במתן החלטותיה בשלב ההשגה. השגות העוררת הוגשו כולן ביום 12.9.2023 ואילו המשיבה קיבלה את החלטותיה בהן ביום 7.4.2024, משמע בחלוף 208 ימים ולפיכך באיחור של 88 ימים. בערר 1458/23 לנבו שיווק ואחזקות נ' רשות המסים, פסי' 16-17 (13.8.2023) נקבע כך:

”כאן המקום להזכיר כי המשיבה עצמה חרגה לעיתים מזומנות מהמועדים שנקבעו בחוק למתן החלטות על ידה. נושא זה לובן בהרחבה בהחלטות קודמות של ועדת הערר ושל בתי המשפט (ראו למשל בר”מ 7502/22 רשות המסים נ’ בוריס פודולסקי, ניתן ביום 22.1.2023). אנו ערים כמובן לעומס הריג המוטל על כתפי המשיבה, ולהיקף העצום של ההליכים שהמשיבה נאלצת להתמודד עימם. אולם במבחן התוצאה, הליכי האישור של בקשות המענקים, בד בבד עם הליכי ההשגות, ממילא אינם קצרי מועד כפי שניתן היה לצפות לפי החוק, והאחריות בעניין זה מוטלת על כתפי המשיבה. גם אם יש הבדל מסוים בין האיחור של המשיבה בהשלמת הטיפול המינהלי במענקים, לבין האיחור של העוררת בנקיטת הליך ההשגה – ההגינות מחייבת את המשיבה להימנע מבחינה דקדקנית של מועדי ההגשה שעה שהיא עצמה ”מאחרת כרונית”, בקנה מידה משמעותי.

לנוכח אופיו המינהלי של ההליך, ולנוכח המטרה הסוציאלית העומדת בבסיסו, אנו סבורים כי איחוריה הקבועים של המשיבה יכולים להוות טעם מיוחד המצדיק הגשת השגה באיחור – ובלבד שהעוסק התנהל בתום לב ושהאיחור מצידו אינו גדול במיוחד. זאת בפרט במקרים שבהם המשיבה איחרה במתן החלטות גם בעניינו הספציפי של העוסק שהגיש את הבקשה באיחור. האינטרס הציבורי בסופיות הדיון ובמניעת ההתדיינות בתיקים שנסגרו הוא מובן, ואולם משקלו כאמור הוא מוגבל, במיוחד לנוכח התמשכות ההליכים מצד המשיבה.” (ההדגשה במקור)

55. בנסיבות אלו וכאמור לעיל, מהווה איחור זה מצד המשיבה טעם מצטבר נוסף הנשקל בעניינו.

56. לבסוף ולעניין סיכויי הערר שהוא שיקול נוסף הנשקל לעניין מתן ארכה, נציין בקצרה ומבלי לקבוע מסמרות כי משעה שקבענו שמתקיימים בעניינה של העוררת טעמים מיוחדים

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

אין בידינו לקבוע בשלב זה כי סיכויי הלכאוריים של העררים הם כה קלושים עד כי יש מקום לדחות את בקשת הארכה מטעם זה לבדו.

סוף דבר

57. מכל הטעמים המפורטים לעיל מתקבלים העררים ביחס למענקי הקורונה במובן זה שהחלטות המשיבה בהשגות העוררת ביחס למענקים אלו מבוטלות בזאת. המשיבה תדון בהשגות אלו לגוף העניין ותיתן בהן החלטה מנומקת בתוך 60 ימים.

58. הערר בגין החלטת המשיבה ביחס למענק האומיקרון נדחה בזאת.

59. נוכח התוצאה אליה הגענו, ולפיה התקבלו ערריה של העוררת למעט לעניין מענק האומיקרון, תישא המשיבה בהוצאות העוררת בגין ההליכים דנן בסך 2,000 ₪.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, י' חשוון תשפ"ה, 11/11/2024, בהעדר הצדדים.

1097-24

אריאל ז'יטניצקי, רו"ח ועו"ד
חבר הוועדה

עדי ליאב, עו"ד
יו"ר הוועדה